

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Revt 61/04-2

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca dr. sc. Ive Grbina, kao predsjednika vijeća, te Miroslave Vekić, Damira Mratovića, Ljubice Munić i Ivana Mikšića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja I. M. iz O., zastupanog po punomoćnici D. R., odvjetnici iz R., protiv tuženika 1. D. Z., 2. S. d.d. u stečaju iz Ž., zastupane po stečajnom upravitelju I. Š., a ovaj po punomoćniku B. S., odvjetniku iz O. i 3. Ž. b. d.d. u stečaju iz Ž., zastupana po stečajnom upraviteljici V. I., radi utvrđenja, rješavajući reviziju tužitelja protiv pravomoćnog rješenja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 13. siječnja 2004. godine, broj XXII Pž 63/03, kojim je potvrđeno rješenje Trgovačkog suda u Osijeku od 17. listopada 2002. godine, broj II P 678/02, u sjednici održanoj dana 23. prosinca 2004. godine,

r i j e š i o j e:

Ukida se rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 13. siječnja 2004. godine, broj XXII Pž 63/03 i rješenje Trgovačkog suda u Osijeku od 17. listopada 2002. godine, broj II P 678/02 i predmet vraća sudu prvog stupnja na daljnji postupak.

Obrazloženje

Rješenjem suda prvog stupnja odbačena je tužba tužitelja kojom je tražio da sud donese slijedeću presudu:

I. Utvrđuje se da ne postoji pravni odnos između D. Z. i Ž. b. d.d. u stečaju Ž., temeljem kojeg je prenijeto pravo Ž. b. d.d. u stečaju:

- pravo Ž. b. d.d. (u stečaju) da potražuje od S. d.d. (u stečaju) iznos od 1.394.265,64 DEM iz ugovora o avaliranju mjenica M 3/97 od 14. 10. 1997. zaključenog između Ž. b. d.d. i S. d.d. i

- založno pravo Ž. b. d.d. (u stečaju) iz Sporazuma o osnivanju založnog prava M 3/97 od 14. 10. 1997. zaključenog između Ž. b. d.d. i S. d.d. na nekretninama S. d.d. (u stečaju) iz zk. uložaka 2995 i 3851, k.o. Ž..

II. Utvrđuje se da ne postoji založno pravo D. Z. na nekretninama S. d.d. u stečaju koje založno pravo se nalazi upisano na nekretninama iz z.k. uložka 3851 k.o. Ž. i z.k. uložka 2995 k.o. Ž. u Zemljišnim knjigama Općinskog suda Županja, što je državna agencija za

osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka Z., dužna priznati i u roku od 8 dana izjaviti da dopušta upis brisanja založnog prava na navedenim nekretninama u Zem. knjigama Općinskog suda Županja, jer će u protivnom takvu izjavu zamijeniti ova Presuda o pravomoćnosti.

Odlučujući o žalbi tužitelja drugostupanjski sud je žalbu kao neosnovanu odbio i potvrdio prvostupanjsko rješenje.

Protiv pravomoćnog rješenja suda drugog stupnja reviziju je izjavio tužitelj zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže ukidanje pobijanog rješenja i prvostupanjskog rješenja te vraćanje predmeta na donošenja meritorne odluke o tužbenom zahtjevu.

Tuženici nisu podnijeli odgovor na reviziju, niti se o reviziji izjasnio nadležni državni odvjetnik.

Revizija je osnovana.

Sporno je, je li tužitelj kao stečajni vjerovnik tuženika 2. „S.“ d.d. iz Ž. u stečaju, ovlašten postaviti naprijed navedeni tužbeni zahtjev, te slijedom toga je li bilo mjesta tužbu odbaciti ili je o zahtjevu trebalo meritorno odlučiti.

Sud prvog stupnja tužbu odbacuje iz razloga što smatra da tužitelj kao stečajni vjerovnik može svoju tražbinu ostvarivati samo u stečajnom postupku, te da parnica kao redoviti (pravni) put pravne zaštite nije dopuštena.

Drugostupanjski sud stoji na istom pravnom stajalištu time da dodaje da je tužitelj na izvještajnim ročištima trebao iznositi svoje prigovore, a nije ovlašten sam pokretati parnicu radi utvrđenja nepostojanja pravnog odnosa.

Prema odredbi čl. 96. Stečajnog zakona ("Narodne novine", broj 44/96, 29/99, 129/00) stečajni vjerovnici mogu svoje tražbine prema dužniku ostvarivati samo u stečajnom postupku.

Stoga, kada bi tužitelj tužbom izvan stečajnog postupka tražio da se utvrdi postojanje njegove tražbine prema stečajnom dužniku takova tužba ne bi bila dopuštena.

Naime, stečajni vjerovnici prijavljuju svoje tražbine stečajnom upravitelju i te se tražbine ispituju na ispitnom ročištu prema svojim iznosima i redu (čl. 173. i 175. Stečajnog zakona). U slučaju, pak da stečajni upravitelj ili koji od stečajnih vjerovnika ospori tražbinu stečajno vijeće vjerovnika upućuje na parnicu radi utvrđenja osporene tražbine (čl. 178. st. 1. Stečajnog zakona).

Međutim, ovdje tužitelj tužbom ne traži da se utvrdi neka njegova tražbina, već podnosi tužbu na utvrđenje u smislu čl. 187. Zakona parničnom postupku, jer smatra da ne postoji pravni odnos temelj kojeg je preneseno potraživanje osigurano založnim pravom.

Tražiti da se utvrdi postojanje, odnosno ne postojanje nekog pravnog odnosa ili kakvog prava može se tužbom kada je to posebnim propisom predviđeno ili kada tužitelj ima pravni interes da se utvrdi postojanje ili ne postojanje nekog prava ili pravnog odnosa (čl. 187. st. 1. i 2. Zakona o parničnom postupku, "Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03).

Tužitelj kao stečajni vjerovnik stečajnog dužnika tuženika pod 2. ima takav pravni interes jer bi u slučaju da se utvrdi ono što tužbom traži kao stečajni vjerovnik imao veće izgleda da naplati svoju tražbinu kada imovina stečajnog dužnika ne bi bila opterećena založnim pravom u korist treće osobe, koja temeljem založnog prava ima pravo odvojenog namjerenja kao razlučni vjerovnik (čl. 81. Stečajnog zakona).

Prema tome, učinjena je bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99 – dalje: ZPP, a u svezi s čl. 187. ZPP-a kada je odbačena tužba, umjesto da je meritorno odlučeno o tužbenom zahtjevu, koju povredu nije sankcionirao sud drugog stupnja čime je i sam učinio istu povredu, a koju povredu ističe revident prema sadržaju revizije.

Stoga o zahtjevu tužitelja treba meritorno odlučiti.

Pazeći po službenoj dužnosti na bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. ZPP-a, ovaj revizijski sud nije našao da je ta povreda učinjena (čl. 386. ZPP-a, koji se primjenjuje temeljem čl. 284. st. 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, "Narodne novine", broj 117/03- dalje: ZID ZPP03).

Radi naprijed navedenog temeljem čl. 394. st. 1. ZPP-a koji se primjenjuje temeljem čl. 286. st. 5. ZID ZPP03, riješeno je kao u izreci.

U Zagrebu, 23. prosinca 2004. godine

Predsjednik vijeća:
dr. sc. Ivo Grbin, v. r.